

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 23. juna 2023. godine
Br. ref.: AGJ 2218/23

PRESUDA

u

slučaju br. KI82/22

Podnosilac

Valon Loxhaj

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Rev. br. 103/2022 od 30. marta 2022.
godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija, i
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Valon Loxhaj iz opštine Istok (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost presude Rev. br. 103/2022 Vrhovnog suda (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 30. marta 2022. godine u vezi sa presudom Ac. br. 504/2019 Apelacionog suda Kosova (u daljem tekstu: Apelacioni sud) od 13. oktobra 2021. godine i presudom [C.nr.1507/16] Osnovnog suda u Prištini od .22. oktobra 2018. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Rev. br. 103/2022 od 30. marta 2022. godine, kojom su prema navodima podnosioca zahteva povređena njegova prava zagarantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članovima 6. (Pravo na pravično suđenje) i 13. (Pravo na delotvorni pravni lek) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 10. juna 2022. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 23. juna 2022. godine, predsednica Suda je odlukom br. GJR. KI82/22 imenovala sudiju Radomira Labana za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Gresa Caka-Nimani (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Nexhmi Rexhepi (članovi).
7. Dana 24. juna 2022. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana je kopija zahteva poslata Vrhovnom sudu.
8. Dana 30. septembra 2022. godine, Sud je tražio od Osnovnog suda u Prištini da dostavi kompletan spis predmeta za zahtev KI82/22.
9. Dana 4. oktobra 2022. godine, Osnovni sud u Prištini je dostavio gore pomenutu dokumentaciju.
10. Dana 13. decembra 2022. godine, na osnovu stava 2 člana 42 (Pravo na raspravu i odustajanje) Poslovnika, Sud je odlučio da održi raspravu, uzimajući u obzir da je u okolnostima konkretnog slučaja smatrao da je neophodno pojasniti neka faktička pitanja u vezi sa udaljavanjem sa posla, povratkom na posao i visinom naknade za podnosioca zahteva zbog nezakonitog udaljavanja sa posla poslednje navedenog od strane suprotne strane Pro Credit Banke- filijala u Peći.
11. Dana 16. decembra 2022. godine, sudija Enver Peci je položio zakletvu pred predsednicom Republike Kosovo, kada je i počeo njegov mandat u Sudu.

12. Dana 30. marta 2023. godine, Sud je poslao poziv za učešće na raspravi podnosiocu zahteva i Pro Credit Banci-filijala u Peći.
13. Dana 13. i 14. aprila 2023. godine, podnosilac zahteva i Pro Credit Banka-filijala u Peći su potvrdili učešće na raspravi.
14. Dana 25. aprila 2023. godine, održana je rasprava. Podnosilac zahteva i njegov zastupnik, g. Isa Salihi, advokat iz Prištine, i zastupnik Pro Credit Banke, g. Kujtim Kërveshi iz advokatskog društva "Kërveshi & Partners" iz Prištine, bili su prisutni na raspravi.
15. Dana 7. juna 2023. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o prihvatljivosti zahteva.
16. Istog dana, Sud je, jednoglasno/većinom glasova, odlučio (i) da je zahtev prihvatljiv; (ii) da je došlo do povrede stava 1 člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava i stava 1 člana 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP; (iii) da proglašava ništavim presudu [Rev. br. 103/2022] Vrhovnog suda od 30. marta 2022. godine, presudu [Ac. br. 504/19] Apelacionog suda od 13. oktobra 2021. godine, i presudu [C. br. 1507/16] Osnovnog suda u Prištini od 22. oktobra 2018. godine;; (v) da su pitanje poništenja kao nezakonitog obaveštenja o otpuštanju podnosioca zahteva s posla i pitanje njegovog vraćanja na ranije radno mesto, presuđene stvari, *res judicata* potvrđeno presudom [Ac. br. 1955/13] Apelacionog suda od 27. juna 2016. godine,

Pregled činjenica

17. Iz spisa predmeta proizilazi da je podnosilac zahteva preko svog punomoćnika, dana 26. januara 2011. godine, podneo Opštinskom sudu u Prištini tužbu protiv tužene Pro Credit Bank sa sedištem u Prištini, koju je precizirao podneskom od 20. oktobra 2012. godine, a kojom je tražio da se poništi kao nezakonito obaveštenje tužene Pro Credit Bank sa sedištem u Prištini od 15. decembra 2010. godine, zbog nezakonitog prekida radnog odnosa, da se obaveže tužena da vrati podnosioca zahteva na prethodno radno mesto kreditnog službenika-Filijala Pro Credit Bank u Peći, kao i da se obaveže tužena da podnosiocu zahteva na ime naknade neisplaćenih ličnih dohodaka za period od 01.09.2009. godine do 31. avgusta 2012. godine, isplati iznos od 18.724,69 evra, da mu na ime neplaćenog doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje uplati na račun Penzijskog trusta iznos od 2.070 evra, kao i da mu za period od 01.09.2012. godine pa sve dok se podnosilac zahteva ne vrati na radno mesto kod tužene isplaćuje svakog meseca po 850 evra na ime mesečnih ličnih dohodaka, i to sa kamatom od 3,5% mesečno, i na ime troškova postupka iznos od 779,72 evra, a sve to u roku od 7 dana od dana prijema ove presude pod pretnjom prinudnog izvršenja.
18. Dana 14. decembra 2012. godine, Opštinski sud u Prištini je presudom [C. br. 2569/11] odlučio sledeće: **(i) USVAJA SE** kao osnovan tužbeni zahtev podnosioca zahteva i **PONIŠTAVA** kao nezakonito obaveštenje tužene "Pro Credit Bank" u Prištini od 15.12.2010. godine o otkazu ugovora o radu; **(ii) OBAVEZUJE SE** tužena "Pro Credit Bank" u Prištini da podnosioca zahteva vrati na prethodno radno mesto kreditnog službenika u Filijali "Pro Credit Bank" u Peći; **(iii) OBAVEZUJE SE** tužena "Pro Credit Bank" u Prištini da podnosiocu zahteva na ime neostvarenih ličnih dohodaka za vremenski period od 01.09.2009. do 31.08.2012. godine, računajući i kamatu na dospele mesečne iznose za plaćanje, isplati iznos od 18.724,69 evra, da mu na ime neplaćenog doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje uplati na račun Penzijskog trusta iznos od 2.070 evra, kao i da mu od 01.09.2012. godine pa sve dok se podnosilac zahteva ne vrati na radno mesto kod tužene isplaćuje svakog meseca iznos od 850 evra na ime mesečnih ličnih dohodaka, i to sa kamatom od 3,5% za svaki mesec; **(iv) OBAVEZUJE SE** tužena

da vraćanje podnosioca zahteva na radno mesto pod tačkom II izreke ove presude, isplatu iznosa pod tačkom III izreke, kao i isplatu troškova postupka u iznosu od 779,72 evra, izvrši u roku od 7 dana od dana prijema presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja.

19. Opštinski sud u Prištini je obrazložio: **(i)** da je utvrđena činjenica da je podnosiocu zahteva na nezakonit način uskraćeno pravo na povećanje plate za period od 01.09.2009. do 15.01.2011. godine, i to sa 600 evra na 850 evra; **(ii)** da je podnosiocu zahteva na nezakonit način raskinut radni odnos za sporni period od 15.01.2011. do 31.08.2012. godine i da mu je onemogućeno da ostvaruje lične dohotke; **(iii)** da je sud podržao finansijsku ekspertizu koju je obavio sudski veštak finansijske struke A.B., dana 14.08.2012. godine, koji je izvršio obračun ličnih dohodaka uzimajući u obzir zarade njegovih kolega kreditnih analitičara kod tužene, koji su bili zaposleni u isto vreme i na istoj poziciji kod tužene kao i podnosilac zahteva; **(iv)** da sud ocenjuje da je podnosiocu zahteva u konkretnom slučaju otkazan ugovor o radu u suprotnosti i sa članom 72. Zakona o radu jer je tužena otkazala ugovor o radu obaveštenjem, a ne rešenjem kako je predviđeno ovom zakonskom odredbom; **(v)** da po odredbi člana 80. Zakona o radu, ako je udaljenje sa posla nezakonito, sud može da vrati zaposlenog na njegovo radno mesto i naloži naknadu svih propuštenih zarada i drugih primanja za vreme nezakonitog udaljenja sa posla; **(vi)** da tužena u konkretnom slučaju nije primenila član 70.3 Zakona o radu jer nema dokaza da je podnosilac zahteva pozvan na sastanak sa poslodavcem kako bi mu objasnio razloge zbog kojih tužena namerava da otkáže ugovor o radu i da podnosilac zahteva nije obavješten o mogućnosti da ga na takvom sastanku prati zastupnik po njegovom izboru; **(vii)** da samo citiranje pojma nezadovoljavajućeg učinka na radu bez preciziranja kriterijuma, uzroka i okolnosti na kojima se on zasniva, nije dovoljno da se pokaže nivo učinka zaposlenog.
20. Tužena strana Pro Credit Bank izjavila je žalbu protiv gore pomenute presude u kojoj je navela bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje i pogrešnu primenu materijalnog prava, sa predlogom da se žalba usvoji kao osnovana, a da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno razmatranje i odlučivanje, ili da se pobijana presuda preinači tako što će se tužbeni zahtev podnosioca zahteva odbiti kao neosnovan u celosti.
21. Dana 27. juna 2016. godine, Apelacioni sud je presudom [Ac. br. 1955/13] odlučio sledeće: **(i) ODBIJA SE** kao neosnovana žalba punomoćnika tužene Pro Credit Bank sa sedištem u Prištini, a presuda Opštinskog suda u Prištini C. br. 2596/11 od 14.12.2012. godine, pod tačkom (I) (jedan) i II (dva) izreke **POTVRĐUJE**; **(ii) USVAJA SE** delimično kao osnovana žalba punomoćnika tužene Pro Credit Bank sa sedištem u Prištini, **UKIDA SE** presuda Opštinskog suda u Prištini C. br. 2569/11 od 14.12.2012. godine, pod tačkom III i IV izreke (*osim roka za izmirenje obaveze u potvrđenom delu*) i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno razmatranje i odlučivanje u ovom delu.
22. Apelacioni sud je obrazložio: **(i)** da Apelacioni sud, polazeći od ovakvog stanja stvari, ocenjuje da je pravni zaključak i stanovište prvostepenog suda u delu izreke koji je potvrđen presudom Apelacionog suda (tačka I presude) pravilan i zakonit jer pobijana presuda nije zahvaćena bitnim povredama odredaba parničnog postupka i jer je materijalno pravo pravilno primenjeno; **(ii)** da je prvostepeni sud potpuno i pravilno utvrdio činjenično stanje, dokazujući sve odlučne činjenice u predmetu, čime je stvorena jasna slika činjeničnog stanja; **(iii)** da se prvostepeni sud po ovom pitanju zadovoljio procenom finansijskog veštaka, čime je dozvolio da veštak utvrdi obim prava; **(iv)** da veštak ne može da utvrdi da li stranci pripada određeno pravo jer veštak može samo na osnovu zahteva suda da izvrši procenu visine potraživanja; **(v)** da prvostepeni sud u ponovnom odlučivanju mora da vodi računa zbog toga što ugovor o radu predstavlja osnov za utvrđivanje prava i obaveza na radu, a s tim u vezi i za visinu zarade; **(vi)** da je

u ovom kontekstu, važno proceniti da li zaposleni obavlja druge radne zadatke koji nisu utvrđeni ugovorom, a da su za isti rad drugi zaposleni više plaćeni, odnosno da li je isti diskriminisan od strane drugih zaposlenih bez obzira na to što obavlja identične radne zadatke kao i drugi; **(vii)** da se za deo koji je vraćen na ponovno suđenje, nalaže prvostepenom sudu da u ponovnom postupku utvrdi da li podnosiocu zahteva pripada zarada koja je veća od zarade u ugovoru, i ako mu pripada, od kog perioda počinje da teče i to od raskida radnog odnosa - 15.12.2010. godine ili pre otkaza ugovora, odnosno od 01.09.2009. godine pa nadalje; **(viii)** zatim, da se u zavisnosti od ocene suda o obimu potraživanja odluči i o potraživanju koje se odnosi na štednju u penzijskom trustu; **(ix)** da se o pitanju kamate mora odlučiti u ponovnom postupku jer potraživanje za kamatu predstavlja sporedno potraživanje i deli sudbinu glavnog potraživanja.

23. Dana 15. marta 2018. godine, podnosilac zahteva je precizirao tužbeni zahtev, pri čemu je tražio da se tužena strana obaveže: Da se obavezuje tužena da tužiocu plati štetu zbog protivzakonitog otpuštanja sa posla, na osnovu člana 80. stav 1, pod stav 1.2, Zakona o radu, kao u nastavku : **a)** Na ime neostvarenih ličnih prihoda od 01.09.2009. godine do 31.08.2012. godine, neto, iznos od 18,724.69 evra **b)** Na ime neisplaćenog doprinosa u penzijsko osiguranje za period od 01.09.2009. godine do 31.08.2012. godine, iznos od 2,070.00 evra **c)** Na ime poreza u njoj AP za ovaj period od 01.09.2009. godine do 31.08.2012. godine, koje se mora platiti u KPA, iznos od 1,339.75 evra.
24. Dalje podnosilac je zahtevao da se tužena obavezuje da tužiocu **a)** da na ime neisplaćenih zarada i razlike u zaradi zbog neostvarenih ličnih primanja za period od 01.09.2012. do 30.06.2017. godine, zajedno sa zakonskom kamatom, isplati podnosiocu zahteva iznos od 54.340,00 evra; **b)** da mu na ime razlike neisplaćenih ličnih dohodaka (1.326,93 evra-600 evra) za period od 01.07.2017. do 22.10.2018. godine isplati pojedinačno po 615 evra; **c)** da na ime nekorišćenja godišnjeg odmora za period 2011-2016 godine zajedno sa zakonskom kamatom za ovaj period isplati podnosiocu zahteva iznos od 4.412,52 evra; **d)** da mu na ime penzijskog doprinosa za period od 01.09.2012. do 30.06.2017. godine, koji treba da se prebaci u Fond penzione štednje podnosioca zahteva, zajedno sa zakonskom kamatom za ovaj period, isplati iznos od 6.028,00 evra; **e)** da mu na ime poreza na ove zarade zajedno sa zakonskom kamatom za ovaj period od 01.09.2012. do 30.06.2017. godine, koji iznos treba da se prenese sa računa PUK-a u iznosu od 4.439,00 evra; **f)** da na ime poreza na neostvarene LD za period od 01.07.2017. godine pa nadalje do konačne isplate, za svaki mesec pojedinačno uplaćuje na račun PUK-a po 43,67 evra; **g)** da na ime penzijskih doprinosa za period od 01.07.2017. godine pa nadalje do konačne isplate uplaćuje svakog meseca pojedinačno iznos od 69,33 evra; **h)** da na osnovu člana 144.2 ZPP-a, na ime mesečnog ličnog dohotka, ubuduće isplaćuje podnosiocu zahteva svakog meseca 1.326,93 evra, sa kamatom od 8 %, računajući od 01.11.2018. godine pa do konačne isplate.
25. Podnosilac zahteva je naglasio da je Apelacioni sud presudom Ac. br. 1955/13 od 27.06.2016. godine, potvrdio presudu Opštinskog suda u Prištini C. br. 2569/11 od 14.12.2012. godine o vraćanju podnosioca zahteva na radno mesto na koje je bio raspoređen, "kreditni službenik kod Pro Credit Bank-filijala u Peći" i podnosilac zahteva je počeo sa radom od 01.10.2016. godine, međutim, predmet je vraćen na ponovni postupak vezano za dug koji tužena Pro Credit Bank ima prema podnosiocu zahteva, na ime neostvarenih ličnih dohodaka i drugih sporednih prava iz radnog odnosa od 01.09.2009. godine pa nadalje.
26. Podnosilac zahteva je naglasio da je on nakon što je vraćen na posao, od 01.10.2016. godine pa do danas, kod tužene Pro Credit Bank ostvarivao nepunu zaradu, odnosno manje od 50% zarade, zbog čega je finansijski veštak A.B., u svom dopunskom izveštaju od 12.03.2018. godine, obračunao ovaj novčani iznos.

27. Dana 22. oktobra 2018. godine, Osnovni sud u Prištini je presudom [C. br. 1507/16] odlučio sledeće: **(i) USVAJA SE** delimično kao osnovan, tužbeni zahtev podnosioca zahteva, **OBAVEZUJE SE** tužena da podnosiocu zahteva, na ime ličnih dohodaka za period od 01.09.2012. do 30.09.2016. godine, nadoknadi iznos od 41.678,00 evra neto zarada, uključujući i penzijske doprinose u iznosu od 2.319,00 evra, porez po odbitku u iznosu od 1.191,94 evra, što predstavlja dvostruko veći iznos od iznosa od 20.839,00 evra, sve to sa godišnjom zakonskom kamatom koju isplaćuju banke na sredstva oročena na 12 meseci bez utvrđene namene, počev od 22.10.2018. godine pa do konačne isplate, kao i troškove postupka u iznosu od 3.428,12 evra, i sva potraživanja u roku od 7 dana od dana prijema presude, pod pretnjom zakonskog izvršenja;

(ii) ODBIJA SE deo tužbenog zahteva kojim je tražio da se usvoji tužbeni zahtev podnosioca zahteva protiv tužene Pro Credit Bank u celosti kao osnovan i ponište kao nezakoniti član 4. Ugovora o radu br. 16/88 od 29.06.2016. godine, zaključenog između podnosioca zahteva i tužene, kojim je podnosilac zahteva vraćen na radno mesto kao kreditni analitičar i član 8. ovog ugovora, kojim je podnosiocu zahteva određena mesečna zarada u iznosu od 600,00 evra od 03.10.2016. godine pa nadalje;

Da se obavezuje tužena da tužiocu plati štetu zbog protivzakonitog otpuštanja sa posla, na osnovu člana 80. stav 1, pod stav 1.2, Zakona o radu, kao u nastavku:

- a) Na ime neostvarenih ličnih prihoda od 01.09.2009. godine do 31.08.2012. godine, neto, iznos od 18,724.69 evra
- b) Na ime neisplaćenog doprinosa u penzijsko osiguranje za period od 01.09.2009. godine do 31.08.2012. godine, iznos od 2,070.00 evra
- c) Na ime poreza u njoj AP za ovaj period od 01.09.2009. godine do 31.08.2012. godine, koje se mora platiti u KPA, iznos od 1,339.75 evra.

Da se tužena obavezuje kao u tački II. pod a, b, c ovog petituma, da plati kao za oročena sredstva od više od jedne godine bez određenog odredišta, računajući od 01.09.2012. godine do konačne isplate.

Da se tužena obavezuje da tužiocu:

- a) Na ime neisplaćenih plata, i razlike plata za neostvarene lične prihode, za period od 01.09.2012. godine do 30.06.2017. godine, zajedno sa zakonskom kamatom, tužiocu plati iznos od 54,340.00 evra;
- b) Na ime razlike na neisplaćene lične prihode (1,326.93 eu – 600 eu) od 01.07.2017. godine do 22.10.2018. godine, lati posebno po 615 eva;
- c) Na ime ne korišćenja godišnjeg odmora za 2011-2016- godine, zajedno sa zakonskom kamatom za ovaj period, tužiocu plati iznos od 4,412.52 evra;
- d) Na ime penzijskog doprinosa za period od 01.09.2012. godine do 30.06.2017. godine, koji se mora preneti u Trust penzijske štednje tužioca, zajedno sa zakonskom kamatom za ovaj period, iznos od 6.028.00 evra;
- e) Na ime poreza na ove plate, zajedno sa zakonskom kamatom za ovaj period, od 01.09.2012. godine do 30.06.2017. godine, iznos koji se mora preneti iz računa KPA-a u iznosu od 4,439.00 evra.
- f) Na ime neostvarenog poreza u AP za period od 01.07.2017. godine, od sada pa nadalje u konačnoj isplati u račun KPA-a, plati za svaki mesec posebno po 43.67 evra;
- g) Na ime penzijskog doprinosa za period od 01.07.2017. godine, i dalje do konačne isplate, plati za svaki mesec posebno iznos od 69.33 evra.

Da se tužena obavezuje da dug kao u tački IV. pod a, c, d, e, f i g, ovog petituma, plati kao za oročena sredstva od više od jedne godine bez određenog odredišta, računajući od 01.07.2017. godine do konačne isplate, a dug kao u tački IV. pod b, plati sa kamatom od 8%, za svaki mesec posebno, računajući od 01.07.2017. godine i dalje, do konačne isplate;

Da se tužena obavezuje da na osnovu člana 144.2. ZPP-a, tužiocu, na ime mesečnih ličnih prihoda, ubuduće, plati za svaki mesec 1,326.93 evra, sa kamatom od 8%, računajući od 01.11.2018. godine, do končane isplate kao **neosnovan zahtev**.

28. Osnovni sud je obrazložio: **(i)** da je sud dopunjenu finansijsku ekspertizu u pogledu obračuna zarada i doprinosa za tužioca za sporni period usvojio kao osnovanu i dobro argumentovanu; **(ii)** da je tužbeni zahtev podnosioca zahteva osnovan u odnosu na isplatu dohodaka za sporni period, pa je stoga i obavezao tuženu da nadoknadi zarade za period od 01.09.2012. do 30.09.2016. godine i da je prilikom obračuna uzeta kao osnov ugovorena zarada od 600 evra bruto mesečno za podnosioca zahteva kao kreditnog analitičara po ugovoru od 27.03.2009. godine, a ne po poslednjem ugovoru br. 16188 od 29.09.2016. godine; **(iii)** da je prilikom odlučivanja o visini tužbenog zahteva, sud uzeo kao osnov i prihode koje je podnosilac zahteva ostvarivao ranije u javnim institucijama, konkretnije u Regionalnom preduzeću za upravljanje otpadom "Ambienti" a. d., pri čemu su prihodi ostvareni kod ove kompanije za sporni period oduzeti u приходima na ime zarada za podnosioca zahteva; **(iv)** da je sud delimično usvojio tužbeni zahtev podnosioca zahteva jer je pravni osnov tužbenog zahteva za ovu kategoriju potraživanja nastao poništenjem odluke tužene i njenim obavezivanjem da vrati podnosioca zahteva na posao, dok je za odbijeni deo odlučio kao u izreci ove presude; **(v)** da se na osnovu člana 32.5 Zakona o radu, neiskorišćeni dani godišnjeg odmora ne mogu novčano nadoknaditi i da se to može izuzetno učiniti kada prestane radni odnos, dok u konkretnom slučaju podnosiocu zahteva nije prestao radni odnos; **(vi)** da je na osnovu člana 80.1.1 Zakona o radu, sud odlučio da se podnosiocu zahteva nadoknadi dvostruki iznos zarada jer je utvrđeno da je podnosiocu zahteva nezakonito raskinut radni odnos; **(vii)** da je po pitanju kamate, sud odlučio na osnovu relevantnih odredbi ZOO-a.
29. Dana 8. decembra 2018. godine, podnosilac zahteva je izjavio žalbu protiv presude [C. br. 1507/16] Osnovnog suda od 22. oktobra 2018. godine, uglavnom protiv odbijajućeg dela tužbenog zahteva, odnosno tačke II predmetne presude, navodeći: (i) povrede evropskih standarda ljudskih prava na pravično suđenje od strane nepristrasnog i nezavisnog suda; (ii) bitne povrede odredaba parničnog postupka; (iii) nepotpuno i pogrešno utvrđeno činjenično stanje; i, (iv) pogrešnu primenu materijalnih odredbi.
30. Što se tiče povreda procesnih odredbi, podnosilac zahteva je naveo da prvostepeni sud nije naveo dovoljne i ubedljive razloge za odlučne činjenice, što prvostepenu presudu čini nerazumljivom, ali i neizvršivom. Podnosilac zahteva je naveo da je došlo do bitnih povreda odredaba članova 144. i 146. ZPP-a u vezi sa članom 186. ZOO-a i drugih odredbi zakona o radu.
31. Kada je u pitanju nepotpuna i pogrešna ocena činjeničnog stanja od strane prvostepenog suda, podnosilac zahteva je naveo da se za period od 01.09.2009. do 31.08.2012. godine, na osnovu finansijskog izveštaja veštaka A.B., ispostavlja da neostvarene zarade zajedno za zakonskom kamatom dostižu iznos od 18.724,69 evra, da penzijski doprinosi dostižu visinu od 2.070 evra, a da neto mesečna plata koju tužena mora da isplaćuje podnosiocu zahteva dok se ne vrati na radno mesto iznosi 850 evra. Prema navodima podnosioca zahteva, prvostepeni sud je pogrešno utvrdio činjenično stanje za gore navedeni period

u odnosu na tačku izreke kojom se odbija tužbeni zahtev za isplatu ličnih dohodaka i drugih sporednih potraživanja iz radnog odnosa za ovaj period.

32. Kada je reč o pogrešnoj primeni materijalnog prava, podnosilac zahteva je naveo se pod tačkom I izreke pobijane presude, prvostepeni sud pogrešno oslanja na odredbu člana 80. st. 1.1. Zakona o radu zbog toga što se tužbeni zahtev podnosioca zahteva odnosi na naknadu ličnih dohodaka i drugih sporednih potraživanja iz radnog odnosa, kao i na razliku u neisplaćenim potraživanjima koja su precizirana u tužbenom zahtevu. Prema navodima podnosioca zahteva, on je vraćen na radno mesto po izvršnoj sudskoj odluci, tako da je prvostepeni sud pogrešno odlučio o vraćanju podnosioca zahteva na posao i trebalo je da se osloni na odredbu člana 80. st. 1.2. Zakona o radu, kojim je predviđeno: *“ukoliko se udaljavanje sa posla ocenjuje kao nezakonito prema članu 5 ovog zakona, sud može da ponovo vraća zaposlenog na njegovo radno mesto i nalaže nadoknadu svih plata i drugih izgubljenih dobiti tokom celog vremena nezakonitog udaljavanja sa posla”*. Podnosilac zahteva je takođe naveo da je prvostepeni sud pogrešno primenio materijalno pravo zbog toga što prihvata koje je podnosilac zahteva ostvarivao u regionalnoj kompaniji “Ambienti” a.d. u Peći nisu lični prihodi u smislu Zakona o radu, već kao člana odbora navedene kompanije, za šta je on uplaćivao porez PUK-u u skladu sa Zakonom o porezu na ostvarena primanja. Podnosilac zahteva je naveo da pravo na naknadu štete zbog neisplaćenih ličnih dohodaka i drugih sporednih potraživanja zasniiva na zakonskim odredbama materijalnog prava, odnosno na odredbama članova 55, 58. i 50. Zakona o radu i odredbama članova 136, 137. i 140. ZOO-a.
33. Tužena strana je dostavila odgovor na žalbu podnosioca zahteva navodeći: (i) bitne povrede odredaba parničnog postupka iz člana 182.1 i 182.2 ZPP-a; (ii) pogrešnu primenu materijalnog prava; i (iii) predlog da se žalba tužene usvoji tako što će se delimično preinačiti osporena presuda pod tačkom I izreke na taj način što će se usvojiti samo u odnosu na iznos od 20.839,00 evra, a ne dvostruka vrednost ovog iznosa, kako je odlučeno osporenom presudom. U vezi sa bitnim povredama odredaba parničnog postupka, tužena strana je navela da je prvostepeni sud povredio član 182.2 ZPP-a jer je prekoračio tužbeni zahtev podnosioca zahteva. Tužena strana je navela da je podnosilac zahteva za period od 01.09.2012. do 30.09.2016. godine, tražio samo isplatu neisplaćenih zarada, a ne njihov dvostruki iznos. Što se tiče primene materijalnog prava, tužena strana je navela da je ona u konkretnom slučaju u suprotnosti sa članom 80.1 Zakona o radu, zbog toga što je prethodnom odlukom suda podnosilac zahteva vraćen na radno mesto na osnovu odredbe člana 80. stav 1.2., pa onda i visina naknade mora da bude u skladu sa odredbom člana 80. stav 1.2. Zakona o radu, a ne na osnovu stava 2. člana 80. Zakona o radu.
34. Dana 13. oktobra 2021. godine, Apelacioni sud je presudom [Ac. br. 504/19] odlučio sledeće: **(i) ODBIJA SE** kao neosnovana žalba ovlašćenog zastupnika podnosioca zahteva, a presuda Osnovnog suda u Prištini C. br. 1507/16 od 22.10.2018. godine, pod tačkom I izreke u delu koji se odnosi na kamatu i troškove postupka i tačkom II izreke presude **POTVRĐUJE**; **(ii) USVAJA SE** kao osnovana žalba ovlašćenog zastupnika tužene Pro Credit Bank, **PREINAČUJE SE** presuda [C. br. 1507/16] Osnovnog suda u Prištini od 22.10.2018. godine pod tačkom I izreke presude u delu koji se odnosi na naknadu ličnih dohodaka, penzijskog doprinosa, kao i poreza po odbitku, tako da se sada dosuđuje sledeće: **OBAVEZUJE SE** tužena Pro Credit Bank da podnosiocu zahteva na ime ličnih dohodaka za period od 01.09.2012. do 30.09.2016. godine nadoknadi iznos od 20.839,00 evra, od kog iznosa da za penzijski doprinos uplati iznos od 2.139,00 evra, a za porez po odbitku iznos od 1.191,94 evra.
35. Apelacioni sud je obrazložio: **(i)** da prvostepena presuda nije pravilna i zakonita samo u odnosu na deo naknade ličnih dohodaka, penzijskog doprinosa i poreza po odbitku; **(ii)** da je povodom navoda o nepristrasnosti prvostepenog suda, Apelacioni sud ocenio da

kada stranka dovodi u pitanje nepristrasnost prvostepenog suda i smatra da je sud vodio nepravičan sudski proces, ona mora da navede i konkretne razloge u vezi sa tim pitanjem; **(iii)** da ne postoje bitne povrede odredaba parničnog postupka jer izreka pobijane presude nije protivrečna njenom obrazloženju; **(iv)** da presudom Opštinskog suda ni u jednom delu nije utvrđeno da se ugovor zaključuje po toj presudi, tom presudom je samo obavezana tužena da podnosioca zahteva vrati na prethodno radno mesto, dok o uslovima ugovora sud ne može da odlučuje iz razloga što je to pitanje o kome se stranke međusobno sporazumevaju; **(v)** da tužena nema obavezu da plati više od naknade iznosa zarade kolika je ona bila u vreme kada je podnosilac zahteva bio nezakonito udaljen sa posla i da je to zasnovano na članu 55. Zakona o radu; **(vi)** da dosuđeni iznos premašuje tužbeni zahtev podnosioca zahteva i da su u tom slučaju učinjene bitne povrede odredaba parničnog postupka; **(vii)** da je otpuštanje podnosioca zahteva sa posla bilo nezakonito i da je isti s razlogom odlukom vraćen na radno mesto, pa stoga podnosiocu zahteva pripada samo naknada svih zarada i drugih primanja propuštenih tokom njegovog udaljenja sa posla, ali ne i njihov dvostruki iznos; **(viii)** Apelacioni sud je naveo da je prvostepeni sud pogrešno primenio odredbe člana 80.1.1 i 1.2. Zakona o radu, jer se ove odredbe ne mogu primenjivati kumulativno, već alternativno i u zavisnosti od okolnosti primenjuje se samo jedan od stavova člana 80. Zakona o radu; **(ix)** jer je, prema Apelacionom sudu, prvostepeni sud trebalo ili da naloži dvostruku nadoknadu zarada koje mu pripadaju za vreme dok je bio udaljen sa posla ili da naloži vraćanje podnosioca zahteva na posao i nadoknadu svih zarada i izgubljenih primanja za vreme nezakonitog udaljenja sa posla; **(x)** da je logično i pravno podnosilac zahteva oštećen samo za one zarade koje bi isti mogao da ostvari da mu radni odnos nije bio raskinut.

36. Podnosilac zahteva je podneo reviziju Vrhovnom sudu u kojoj je naveo povrede međunarodnih standarda, bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava, sa predlogom da se prvostepena presuda preinači u odbijajućem delu, da se usvoji tužbeni zahtev podnosioca zahteva ili da se presude prvostepenog i drugostepenog suda ukinu i predmet vrati na ponovno suđenje.
37. U reviziji upućenoj Vrhovnom sudu, podnosilac zahteva je osporio presudu Osnovnog suda u Prištini C. br. 1507/16 od 22. oktobra 2018. godine kao i presudu Apelacionog suda Ac. br. 504/2019 od 13. oktobra 2021. godine. Podnosilac zahteva je tvrdio da se Osnovni sud u ponovljenom postupku, u vezi sa zahtevom podnosioca zahteva za naknadu štete zbog neisplate ličnih dohodaka i drugih sporednih potraživanja iz radnog odnosa, nije pridržavao primedbi i sugestija Apelacionog suda iz presude Ac. br. 1955/13 od 27. juna 2016. godine. Podnosilac zahteva je istakao da se vratio na radno mesto kod tužene Pro Credit Bank u postupku prinudnog izvršenja, na osnovu rešenja Osnovnog suda u Peći E. br. 541 od 06.02.2017. godine, koje se zasnivalo na presudi Opštinskog suda u Prištini C. br. 2569/11 od 14.12.2012. godine i presudi Apelacionog suda Ac. br. 1955/13 od 27.06.2016. godine. Podnosilac zahteva je dodao da je Apelacioni sud presudom Ac. br. 1955/13 od 27. juna 2016. godine, imenovao veštaka finansijske struke A.B., koji je u izveštaju od 14.07.2017. godine i u dopunskom izveštaju od 12.03.2018. godine, na najpravilniji način obračunao neostvarene lične dohotke podnosioca zahteva i druga sporedna prava iz radnog odnosa, nakon vraćanja predmeta na ponovni postupak od strane Apelacionog suda, počev od 01.09.2012. do 30.06.2017. godine. Dok je za raniji period, isti veštak, A.B., u prvom izveštaju od 14.08.2012. godine, obračunao lične dohotke i druga sporedna prava iz radnog odnosa za period od 01.09.2009. do 31.08.2012. godine. Podnosilac zahteva je naglasio da na osnovu finansijskog izveštaja veštaka A.B. od 14.08.2012. godine, za period od 01.09.2009. do 31.08.2012. godine, dostiže iznos od 18.132,00 evra, što zajedno sa zakonskom kamatom dostiže iznos od 18.724,69 evra, takođe penzijski doprinosi dostižu visinu od 2.070 evra, a neto mesečna plata koju tužena treba da isplaćuje podnosiocu zahteva dok se isti ne vrati na svoje radno mesto, iznosi 850 evra mesečno, međutim, Osnovni sud, presudom C. br. 1507/16 od 22.

oktobra 2018. godine, pod tačkom II, drugi pasus (p.br.) odbija u celosti zahtev podnosioca zahteva da mu se isplate neostvareni lični dohoci i sporedna potraživanja iz radnog odnosa za period od 01.09.2009. do 31.08.2012. godine, a što se tiče istog perioda, Osnovni sud ne obrazlaže nijednom jedinom rečenicom.

38. Podnosilac zahteva je dalje naglasio da je, prema njegovim prigovorima kao tužilačke strane, veštak finansijske struke izdao dopunski izveštaj dana 14.07.2017. i 12.03.2018. godine u vezi sa neostvarenim ličnim dohocima i sporednim potraživanjima iz radnog odnosa računajući: (i) dva perioda od 01.09.2009. do 31.08.2012. godine i period od 01.09.2012. do 30.06.2017. godine; (ii) zatim razliku u neostvarenim ličnim dohocima i sporedna potraživanja iz radnog odnosa od 01.07.2017. do 22.10.2018. godine kada je završena glavna rasprava u ponovljenom postupku; kao i (iii) razliku u neostvarenim ličnim dohocima i sporedna potraživanja iz radnog odnosa za ubuduće, posle 22.10.2018. godine, pa do konačne isplate, u smislu odredbe člana 144.2 ZPP-a u vezi sa odredbom člana 186 ZOO-a.
39. U tom smislu, podnosilac zahteva je naveo da Osnovni i Apelacioni sud nisu pravilno i potpuno utvrdili činjenično stanje jer su "potencirali" finansijske izveštaje od 14.07.2017. i 12.03.2018. godine, a nisu "uopšte potencirali" finansijski izveštaj od 14.08.2012. godine. Podnosilac zahteva je takođe naglasio da je podneskom od 15.03.2018. godine i podneskom u pisanoj formi-u završnoj reči od 22.10.2018. godine, precizirao petitum tužbenog zahteva po svim zakonskim osnovama za ostvarivanje neostvarenih ličnih dohodaka i sporednih potraživanja iz radnog odnosa, računajući period od 01.09.2009. do 31.08.2012. godine, period od 01.09.2012. do 30.06.2017. godine, period od 01.07.2017. do 22.10.2018. godine, kada je završena glavna rasprava u ponovljenom postupku i period posle 22.10.2018. godine pa do konačne isplate.
40. Dana 30. marta 2022. godine, Vrhovni sud je presudom [Rev. br. 103/2022] odbio kao neosnovanu reviziju podnosioca zahteva podnetu protiv presude [Ac. br. 504/2019] Apelacionog suda od 13.10.2021. godine.
41. Vrhovni sud je, između ostalog, obrazložio: **(i)** da Vrhovni sud ocenjuje da je prihvatljivo pravno stanovište drugostepenog suda kada je odlučio da preinači presudu prvostepenog suda, pri čemu je odobrio iznos od 20.839,00 evra i odbio preostali deo, dvostruko veći iznos; **(ii)** da povodom navoda o diskriminaciji u smislu člana 5. Zakona o radu, Vrhovni sud smatra da se u konkretnom slučaju nije praktikovala diskriminacija opisana u članu 3. Zakona o zaštiti od diskriminacije jer nije bilo neposrednog ili posrednog razlikovanja, isključivanja ili ograničavanja protiv podnosioca zahteva; **(iii)** Vrhovni sud je dalje dodao da je diskriminacija svako razlikovanje, isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti po bilo kom osnovu navedenom u članu 1. Zakona o zaštiti od diskriminacije, a koji se odnose na osobine lica koje tvrdi da je došlo do diskriminacije, dok je u konkretnom slučaju, osporenim presudama nižestepenih sudova proglašena nezakonitom odluka o prestanku radnog odnosa i obavezana tužena da vrati podnosioca zahteva na posao; **(iv)** Vrhovni sud ocenjuje da je odredba člana 55. stav 2. Zakona o radu pravilno primenjena jer je podnosilac zahteva nezakonito otpušten sa posla i iz tog razloga je odlukom vraćen na radno mesto, međutim, podnosiocu zahteva pripada samo nadoknada svih zarada i drugih primanja propuštenih tokom njegovog udaljenja sa posla, ali ne i njihov dvostruki iznos; **(v)** jer za to vreme on nije bio na radnom mestu i nije obavljao poslove za tuženu, pa su iz tog razloga revizijski navodi po ovom pitanju odbijeni kao neosnovani.

Navodi podnosioca zahteva

42. Podnosilac zahteva navodi povredu članova 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava u vezi sa članovima 6. (Pravo na pravično suđenje) i 13. (Pravo na delotvorni pravni lek) EKLJP.
43. Podnosilac zahteva tvrdi da član 31. Ustava i član 6. EKLJP zahtevaju, između ostalog, da sud i pretresno veće moraju biti osnovani po zakonu, da pretresno veće bude nezavisno i nepristrasno, da stranke imaju jednake mogućnosti da izlože svoj slučaj ili načelo jednakosti oružja, da pristup sudu bude delotvoran, a ne samo formalan, da je ceo sudski postupak sproveden i vođen na pravičan način, da presuda ili rešenje kojim se odlučuje o pravima i obavezama sadrže dovoljno obrazloženje o navodima stranaka.
44. Podnosilac zahteva navodi da se njegov predmet vodio više od 10 godina pred redovnim sudovima, što znači da mu je povređeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje u razumnom roku, posebno kada se ima u vidu priroda spora koji je povezan sa raskidom radnog odnosa.
45. Podnosilac zahteva navodi: *“Apelacioni sud je preinačenjem izreke prvostepene presude postupio u potpunoj suprotnosti sa zakonskim odredbama, tako što je umanjio vrednost naknade neisplaćenih zarada za oko 50%, drugostepeni sud se uopšte nije bavio procesnim i materijalnim povredama koje je učinio prvostepeni sud na štetu tužioca ovde podnosioca zahteva, već samo žalbenim navodima tužene strane”*.
46. Podnosilac zahteva tvrdi da njegov slučaj, kao sudski proces u celini, nije pravilno sproveden, što uključuje i način na koji su izvedeni, provedeni dokazi, i kako je odlučeno u vezi sa dokazima parničara.
47. Podnosilac zahteva dalje navodi: *“Podnosilac zahteva je revizijom tražio da Vrhovni sud utvrdi da Apelacioni sud, kao drugostepeni sud, nije ni razmotrio zakonske odredbe iz člana 53. i 71. Zakona o radu, što su dve činjenice koje su zasnovane na dokazima i zakonu, prva, da tužilac nije blagovremeno obavešten o otpuštanju s posla u skladu sa članom 71.”*
48. Podnosilac zahteva takođe navodi da je u njegovom slučaju povređeno načelo pristupa sudu koje je zagarantovano članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP jer je *“Usled toga što nije pravilno izveo dokaze, Vrhovni sud pri odlučivanju povodom revizije Rev. br. 103/2022 u celini samo prepisao u Copy Paste stilu presudu Apelacionog suda i ni u jednom stavu nije razmotrio navode podnosioca zahteva”*.
49. Podnosilac zahteva ističe da je *“Dana, 15.09.2010. godine poslodavac je jednostrano otkazao radni odnos-raskinuo ugovor o radu uz obaveštenje zaposlenog da mu je prestao radni odnos, razrađen u uvodnom delu-proceduralni historijat. Podnosilac zahteva smatra da je Poslodavac raskinuo ugovor u potpunoj suprotnosti sa zakonskim procedurama, čime je ozbiljno povredio prava podnosioca zahteva, jer prema Zakonu o radu i drugim kolektivnim ugovorima koji se primenjuju u Republici Kosova, procedure za raskid ugovora o radu moraju se precizno primeniti, smatramo da u ovom slučaju poslodavac nije primenio nijednu od zakonskih odredbi zakona koji se primenjuju u Republike Kosova. Ovu činjenicu je potvrdio i Osnovni sud u Prištini na osnovu presude od 14.12.2012. godine pod brojem C.nr.2569/11.”*
50. Dalje, podnosilac zahteva, *“...smatra da prvostepeni sud, drugi i Vrhovni sud Kosova, nisu pravilno ocenili činjenično stanje–njegov stav, pošto je istom nezakonito otkazan ugovor o radu dana 15.09.2010. godine, dok se na dan 03.10.2016. godine, vratio na posao, u smislu ove akcije poslodavac-ProCredit Banka, ista je morala da se obavezuje*

od strane suda da tužiocu nadoknadi mesečne zarade od 15.09.2010. godine do 03.10.2016. godine, sa zakonskom kamatom, pošto smatramo da je u slučaju povratka zaposlenog na radno mesto utvrđena činjenica da je on, suprotno zakonskim odredbama, dobio otkaz kršeći zakonske odredbe, što je nesporna činjenica, budući da su povratkom tužioca na radno mesto sazreli zakonski uslovi da se tužiocu nadoknadi u celosti sve zarada za period u kome se vodio sudski postupak zbog nezakonitog otkaza od strane poslodavca–tužene: ProCredit Banke. Tužilac smatra da su nadležni sudovi flagrantno povredili njegova prava koja su zagarantovana Ustavom.“

51. Kada je reč o naknadi za neisplaćene zarade, podnosilac zahteva navodi: *“Pro Credit Bank je svojim postupanjem prouzrokovala značajnu štetu svojim nezakonitim radnjama, dok na osnovu presude Apelacionog suda podnosiocu zahteva nije nadoknađeno onoliko koliko bi zaradio da je bio zaposlen, pošto isti oko 72 meseca uopšte nije primao platu i u tom smislu ispada da mu je sud odobrio samo polovinu plate, odnosno oko 277 evra mesečno, a trebalo je da se nadoknadi plata koja je bila u ugovoru, kao i povišice koje su izvršene za druge zaposlene na istoj poziciji sa istom kvalifikacijom”.*
52. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda sledeće: (i) da utvrdi da se zahtev proglašava prihvatljivim; (ii) da utvrdi da je došlo do povrede članova 31, 32. i 54. Ustava u vezi sa članovima 6. i 13. EKLJP; (iii) da se proglasi ništavom presuda Rev. br. 103/2022 Vrhovnog suda od 30. marta 2022. godine; (iv) da odredi i uvede svaku drugu pravnu meru za koju Ustavni sud oceni da je zasnovana na Ustavu i Zakonu i da je opravdana za konkretan slučaj.

Pojašnjenja koja je dao podnosilac zahteva i zastupnik Pro Credit Banke na raspravi

53. Na raspravi održanoj 25. aprila 2023. godine, podnosilac zahteva je pojasnio: (i) od 15. decembra 2010. godine do 31. avgusta 2012. godine, odnosno 18 (osamnaest) meseci, nisu mu nadoknađene neisplaćene plate i pomoćna prava iz radnog odnosa zbog nezakonitog udaljavanja sa posla; (ii) dok je za period 2012-2016, podnosiocu zahteva oduzeto 7.000 evra od naknade plate i pomoćnih prava iz radnog odnosa zbog njegovog angažovanja kao člana odbora u regionalnoj kompaniji „Ambienti“; (iii) podnosilac zahteva je naglasio da nije reč o sukobu interesa kada se 2016 vratio na posao u Pro Credit Banci dok je nastavio da bude član odbora u regionalnoj kompaniji „Ambienti“; (iv) podnosilac zahteva je naglasio da iznos plate koju Pro Credit Banka treba da mu nadoknadi iznosi 850 evra, jer je dobio dobru ocenu tokom radnog perioda; (v) podnosilac zahteva je naglasio da je iznos plate od 600 evra bio samo za probni period, ali da čak i ako mu je plata obračunata na 600 evra, i dalje mu je nadoknađena samo polovina iznosa koji mu je pripadao; (vi) prema podnosiocu zahteva, vrlo je lako izračunati iznos od 600 evra u odnosu na 72 meseca koliko je bio nezaposlen i nije dobio nadoknadu za nezakonito udaljavanje sa posla; (vii) podnosilac zahteva je istakao da mu je osnovni sud priznao pravo na osnovu zakonske odredbe iz člana 80, stav 1 i tačka 1 i tačka 2 Zakona o radu u pogledu udvostručavanja ličnih primanja, međutim, ovo pravo nije priznato sa naknadnim presudama redovnih sudova; i (viii) raskid ugovora između podnosioca zahteva i Pro Credit Banke 2021. godine se dogodio jednostrano, jer je poslednje navedena izvršila „psihološki pritisak“ na podnosioca zahteva.
54. Zastupnik Pro Credit Banke je pojasnio: (i) na osnovu člana 80, stava 1, tački 1.1 i 1.2 Zakona o radu, sudovi alternativno odlučuju ili o vraćanju na posao i isplati neisplaćenih plata ili samo o dvostrukoj isplati neisplaćenih plata; (ii) tokom ocene visine naknade podnosioca zahteva, redovni sudovi su uporedili platu podnosioca zahteva sa platom još tri zaposlena u Pro Credit Banci, umesto da za osnovu uzimaju samo platu podnosioca zahteva; (iii) poređenje plate podnosioca zahteva sa platom drugih zaposlenih je u

suprotnosti sa zaštitom ličnih podataka poslednje navedenih; (iv) podnosiocu zahteva je „oduzeto“ od osnovne plate od 600 evra za vreme dok je bio angažovan u regionalnoj kompaniji „Ambienti“; (v) u tom smislu, istovremeno primanje plate od Pro Credit Banke i od regionalne kompanije „Ambienti“ nije dozvoljeno zakonom i može izazvati „probleme“ za podnosioca zahteva sa PAK-om, a ne samo sa njegovim poslodavcem Pro Credit Bankom; (vi) podnosiocu zahteva nikada nije povređeno pravo na platu, jer je i kada se vratio na posao nastavio da zarađuje, a sporna je bila visina plate, o čemu su redovni sudovi odlučivali zasnivajući se na veštačenju finansijskog veštaka; (vii) ne radi se o povredi nijedne odredbe Zakona o radu po pitanju „oduzimanja“ plata i obračuna visine, jer je obračun visine izvršen u skladu sa platom koju bi podnosilac zahteva ostvario; (viii) sudovi su ocenili da li podnosilac zahteva ima pravo na naknadu plata ili njihovu udvostručenost na osnovu člana 80, stava 1, tački 1.1 i 1.2 Zakona o radu; i; (ix) redovni sudovi su pravilno tumačili relevantnu odredbu Zakona o radu kada podnosioci zahteva nisu dosudili duplu platu.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 31.

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

“1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda”.

Član 32.

[Pravo na pravno sredstvo]

“Svako lice ima pravo da koristi pravna sredstva na sudske i administrativne odluke, koje uskraćuju njena/njegova prava ili interese, na zakonom propisan način”.

Član 53.

[Tumačenje odredbi ljudskih prava]

“Osnovna prava i slobode zagarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava”.

Evropska konvencija o ljudskim pravima

Član 6.

(Pravo na pravično suđenje)

“1. Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se izriče javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita

privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, nužno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde”.
[...]

Član 13.
(Pravo na delotvorni pravni lek)

“Svako kome su povređena prava i slobode predviđeni u ovoj Konvenciji ima pravo na delotvoran pravni lek pred nacionalnim vlastima, bez obzira jesu li povredu izvršila lica koja su postupala u službenom svojstvu”.

ZAKON BR. 03/L-212 O RADU

Član 5.
Zabrana diskriminacije u zapošljavanju

1. Diskriminacija je zabranjena u zapošljavanju i u profesiji, vezano sa rekrutovanje u zaposlenosti, treniranje, promisanje zapošljavanja, uslove zaposlenja, disciplinske mere anuliranja ugovora ili drugih pitanja uređena ovim zakonom i drugim važećim zakonima.
2. Zabranjuje se neposredna ili posredna diskriminacija lica sa ograničenim sposobnostima prilikom zapošljavanja, unapređenja na radnom mestu i stručno uzdizanje, ako je za to radno mesto sposoban da obavlja posao na adekvatan način.
3. Ne smatra se diskriminacija, svaka razlika izuzeće ili davanje prednosti, u vezi nekog određenog radnog mesta, na osnovu kriterijuma koji se traži i određuje za to radno mesto.
4. Poslodavac je obavezan da tokom zaposlenja radnika ,za isto radno mesto odredi kriterije i jednake mogućnosti kao za ženske tako i za muškarce.
5. Odredbe Zakona Br. 2004/3 protiv diskriminacije, direktno će se primeniti kada je u pitanju radni odnos zasnovan između zaposlenog i poslodavca.

Član 53.
Zabrana prekida ugovora

Za vreme trudnoće, porodijskog odmora i izostanka sa posla zbog posebnog zbrinjavanja deteta, poslodavac ne može da prekine ugovor zaposlenoj i određivati je na drugo radno mesto osim u slučaju prekida ugovora prema članu 76. ovog zakona.

Član 55.
Plata, naknada plate i druga primanja

1. Zaposleni ima pravo na platu, koja se određuje u skladu sa Ugovorom za rad Zakonom, Kolektivnim Ugovorom, Unutrašnjim Aktom Poslodavca.
2. Pravo na platu, dodatnu platu i naknadu na platu i druge dodatna druga prihoda, zaposleni ostvaruje prema postignutog sporazuma sa poslodavcem za završeni rad i provođeni vremenski rad sa Ugovorom o Radu.

3. Poslodavac mora platiti naknadu ženama i muškarcima za rad jednake vrednosti naknada koja pokriva osnovnu platu i drugih dodataka.

4. Poslodavac je dužan izdati jednu izjavu za svaku isplatu i svaku drugi plaćeni dodatak zaposlenima. Plate mogu biti isplaćene putem bankarskog transvera ili gotovinskim novcem u kom slučaju poslodavac treba voditi registar za urađene isplate.

5. Plate na Kosovu isplaćuju se prema službenoj valuti u evrima (€).

6. Plata se isplaćuje u utvrđenim rokovima sa Kolektivnim Ugovorom, Internim Aktom ili Radnim Ugovorom, najmanje jednom (1) mesečno.

Član 71.

Obaveštenje o raskidu ugovora o radu

1. Poslodavac može raskinuti ugovor o radu na neodređeno vreme na osnovu člana 70 u sledećim vremenskim intervalima otkaza/najavljivanja:

1.1. od šest (6) meseci do dve (2) godine zaposlenja, trideset (30) kalendarskih dana;

1.2. od dve (2) do deset (10) godine zaposlenja, četrdeset i pet (45) kalendarskih dana;

1.3. preko deset (10) godine zaposlenja, šesdeset (60) kalendarskih dana.

2. Poslodavac ima pravo da raskine Ugovor o radu na ograničeno vreme uz obaveštenje od trideset (30) kalendarskih dana, Poslodavac koji ne namerava obnoviti ugovor za određeni period treba da informiše zaposlenog najmanje trideset (30) dana pre isteka ugovora. Neuspeh da nastupa na ovaj način će dati zaposlenom pravo da produži za dodatnih trideset (30) kalendarskih dana uz isplatu pune plate.

Član 72.

Procedura pre prekida ugovora

1. Odluke da raskine Ugovor o radu mora se obaviti na pismenim obliku i treba obuhvatiti obrazloženje za prekid.

2. Rešenje iz stava 2. ovog člana je konačan danom dostavljanja zaposlenom.

3. Poslodavac je obavezan da izvrši isplatu ličnih i drugih dohodaka do dana prestanka radnog odnosa.

4. Poslodavac ima pravo da zabrani pristup zaposlenima u objektu preduzeća tokom perioda obaveštenja/otkaza, odnosno pre prestanka Ugovora o radu.

Član 80.

Sudska odluka o pravima radnika

1. Ako sud utvrdi da prekid Ugovora o Radu sa strane poslodavca je nezakonita na osnovu odredbama ovog Zakona, Kolektivnog Ugovora, tada će narediti poslodavcu da izvrši jednu od ovih opcija:

1.1. isplatiti radniku naknadu, izuzev dodataka i drugih iznosa, koji im sleduje radnicima na osnovu ovog Zakona, Ugovora o radu Kolektivnog ugovora ili Internim aktom, u takvim iznosima koje Sud smatra prava i adekvatna, ali koja ne treba biti ne manje od dva puta vrednosti od bilo koje naknade koji pripada radniku za vreme otpusta; ili

1.2. ukoliko se udaljavanje sa posla ocenjuje kao nezakonito prema članu 5 ovog zakona, sud može da ponovo vraća zaposlenog na njegovo radno mesto i nalaže nadoknadu svih plata i drugih izgubljenih dobiti tokom celog vremena nezakonitog udaljavanja sa posla.

2. Poslodavac je dužan da u određenom roku sprovodi rešenje nadležnog suda.

Ocena prihvatljivosti zahteva

55. Sud prvo razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, predviđeni Zakonom i dalje precizirani Poslovníkom.

56. Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, kojima je utvrđeno:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

57. Sud takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su propisani Zakonom. S tim u vezi, Sud se poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, kojima je predviđeno:

Član 47.

[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva. ”.

Član 48.

[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49.

[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

58. Pri oceni ispunjenja gore navedenih uslova prihvatljivosti, Sud primećuje da je podnosilac zahteva precizirao da osporava akt javnog organa, odnosno presudu [Rev.

br. 103/2022] Vrhovnog suda od 30. marta 2022. godine, nakon iscrpljenja svih pravnih sredstava utvrđenih zakonom. Podnosilac zahteva je takođe razjasnio prava i slobode za koje tvrdi da su povređeni, u skladu sa zahtevima iz člana 48. Zakona i podneo je svoj zahtev u skladu sa rokom koji je određen u članu 49. Zakona.

59. Sud takođe smatra da se zahtev ne može smatrati očigledno neosnovanim na ustavnim osnovama, kako je predviđeno stavom (2) pravila 39. Poslovnika i shodno tome, zahtev se proglašava prihvatljivim za meritorno razmatranje (vidi, takođe, predmet ESLJP-a *Alimučaj protiv Albanije*, br. 20134/05, presuda od 9. jula 2012. godine, stav 144, vidi, takođe, slučajeve Suda [KI75/21](#), podnosilac "*Abrazen LLC*", "*Energy Development Group Kosova LLC*", "*Alsi & Co. Kosovë LLC*" i "*Building Construction LLC*", presuda od 19. januara 2022. godine, stav 64; [KI27/20](#), podnosilac *Pokret VETËVENDOSJE!*, presuda od 22. jula 2020. godine, stav 43).

Meritum zahteva

60. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da su mu povređena osnovna prava i slobode zagarantovane članovima 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava u vezi sa članovima 6. (Pravo na pravično suđenje) i 13. (Pravo na delotvorni pravni lek) EKLJP.
61. Sud naglašava da se suština slučaja tiče otpuštanja podnosioca zahteva sa radnog mesta kreditnog službenika od strane tužene strane, Pro Credit Bank. Podnosilac zahteva je tražio da se poništi kao nezakonito obaveštenje/odluka tužene Pro Credit Bank i da se ista obaveže da podnosioca zahteva vrati na njegovo prethodno radno mesto uz naknadu neisplaćenih ličnih dohodaka zajedno sa drugim sporednim potraživanjima koja mu pripadaju po zakonu. Opštinski sud u Prištini je usvojio kao osnovan tužbeni zahtev podnosioca zahteva i poništio kao nezakonito obaveštenje tužene Pro Credit Bank o otkazu ugovora o radu i naložio vraćanje podnosioca zahteva na prethodno radno mesto uz naknadu neisplaćenih mesečnih ličnih dohodaka i drugih sporednih potraživanja koja mu pripadaju po zakonu. Nakon ulaganja žalbe tužene strane Pro Credit Bank, Apelacioni sud je delimično usvojio žalbu tužene Pro Credit Bank i naložio da se predmet vrati na ponovno razmatranje i odlučivanje. Osnovni sud je u ponovljenom suđenju usvojio tužbeni zahtev podnosioca zahteva za naknadu dela neisplaćenih ličnih dohodaka zajedno sa sporednim potraživanjima, a odbio tužbeni zahtev podnosioca zahteva u odnosu na preostali deo neisplaćenih ličnih dohodaka zajedno sa sporednim potraživanjima. Nakon žalbi podnosioca zahteva i tužene strane Pro Credit Bank, Apelacioni sud je odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva u delu koji se odnosi na kamatu i troškove postupka i presudu Osnovnog suda u delu naknade ličnih dohodaka i drugih sporednih potraživanja iz radnog odnosa. U međuvremenu, podnosilac zahteva je podneo reviziju Vrhovnom sudu, navodeći povrede međunarodnih standarda, bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešnu primenu materijalnog prava, sa predlogom da se presude prvostepenog i drugostepenog suda ukinu i predmet vrati na ponovno suđenje. Vrhovni sud je presudom odbio kao neosnovanu reviziju podnosioca zahteva podnetu protiv presuda Apelacionog i Osnovnog suda.
62. Sud primećuje da je podnosilac zahteva pred redovnim sudovima izneo detaljne navode koji se odnose na: (i) odgovarajuću naknadu ličnih dohodaka i drugih sporednih potraživanja zbog nezakonitog otpuštanja; (ii) nezakonito otpuštanje s posla i pravo na vraćanje na radno mesto; (iii) tvrdnju o povredi načela jednakosti oružja i nerešavanju njegovog predmeta u razumnom roku.
63. Polazeći od prirode i problematika koje su pokrenute u ovom slučaju, Sud smatra da se navodi podnosioca zahteva moraju oceniti u kontekstu prava na obrazloženu odluku

koje je zagarantovano članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6 (1) (Pravo na pravično suđenje) EKLJP. Sud takođe smatra da u okolnostima konkretnog slučaja, pravična primena procesnog aspekta koji se odnosi na pravo na obrazloženu odluku može uticati na materijalni aspekt ovog zahteva tako da on ima drugačiji epilog u korist podnosioca zahteva.

64. Prilikom ocene merituma slučaja koji se razmatra, Sud će primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, jer je on, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava dužan da osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom tumači u saglasnosti sa sudskim odlukama ESLJP-a.

Opšta načela u pogledu prava na obrazloženu odluku

65. Jemstva utvrđena u članu 6. stav 1. obuhvataju i obavezu sudova da navedu dovoljna obrazloženja svojih odluka (vidi, predmet [ESLJP H. protiv Belgije](#), br 8950/80, presuda od 30 novembra 1987, stav 53). Obrazložena odluka pokazuje strankama da je njihov predmet zaista razmotren.
66. Iako domaći sud ima određeno unutrašnje polje slobodne procene kada je reč o prihvatanju argumenata i odlučivanju o prihvatljivosti dokaza, on je u obavezi da svoje postupke opravda tako što će obrazložiti sve svoje odluke (vidi, predmete ESLJP, [Suominen protiv Finske](#), br.37801/97, presuda od 24 jula 2003, stav 36; kao i predmet [Carmel Saliba protiv Malte](#), br. 24221/13, presuda od 24 aprila 2017, stav 73).
67. Niži sud ili organ vlasti, zauzvrat, moraju dati takve razloge i obrazloženja koji omogućavaju strankama da efikasno i delotvorno iskoriste svako postojeće pravo na žalbu (vidi predmet ESLJP-a [Hirvisaari protiv Finske](#), br. 49684/99, presuda od 25 decembra 2001, stav 30).
68. Član 6. stav 1. obavezuje sudove da obrazlože svoje odluke, ali se on ne može tumačiti u tom smislu da nalaže da sud iscrpno odgovori na svaki izneti argument (vidi, predmet ESLJP-a, [Van de Hurk protiv Holandije](#), br. 16034/90, presuda od 19 aprila 1994, stav 61; [García Ruiz protiv Španije](#), br 30544/96, presuda od 29 januara 1999, stav 26; [Perez protiv Francuske](#), br. 47287/99, presuda od 12 februara 2004, stav 81).
69. Od prirode same odluke koju sud donosi zavisi da li je Sud dužan da je obrazloži i o tome se može odlučivati samo u svetlu okolnosti datog predmeta: neophodno je da se, inter alia, uzmu u obzir različite vrste podnesaka koje stranka može da podnese sudu, kao i razlike koje postoje između pravnih sistema država u pogledu zakonskih odredaba, običajnih pravila, pravnih stanovišta i prezentiranja i izrade presuda (vidi predmete ESLJP, [Ruiz Torija protiv Španije](#), br. 18390/91, presuda od 09 decembra 1994, stav 29; [Hiro Balani protiv Španije](#), br. 18064/91, presuda od 9 decembra 1994, stav 27).
70. Međutim, ako je podnesak jedne stranke odlučujući za ishod postupka, on zahteva da se na njega konkretno i neodložno odgovori (vidi predmete ESLJP-a [Ruiz Torija protiv Španije](#), citirana gore, stav 30; [Hiro Balani protiv Španije](#), citirana gore, stav 28)
71. Stoga su domaći sudovi dužni:
- (a) da ispituju najvažnije argumente stranaka (vidi predmete ESLJP-a [Buzescu protiv Rumunije](#), br. 61302/00, presuda od 24 avgusta 2005, stav 67; [Donadze protiv Gruzije](#), br. 74644/01, presuda od 7 juna 2006, stav 35);
 - (b) da s posebnom pažnjom i revnošću ispituju izjašnjenja koja se tiču prava i sloboda zagarantovanih Ustavom, EKLJP i protokolima uz nju (vidi predmete

Fabris protiv Francuske, napred citiran, stav 72; presudu *Wagner i J.M.W.L. protiv Luksemburga*, br. 76240/01, presuda od 28 septembra 2007, stav 96).

72. Član 6. stav 1. ne nalaže da Vrhovni sud pruži iscrpnije obrazloženje onda kada jednostavno primenjuje određenu zakonsku odredbu o pravnom osnovu za odbacivanje žalbe zato što ta žalba nema izgleda za uspeh (vidi predmete ESLJP-a *Burg i drugi protiv Francuske*, br. 34763/02, odluka od 28 januara 2003, ; *Gorou protiv Grčke* (br. 2), br. 12686/03, odluka od 20 marta 2009, stav 41).
73. Slično tome, u predmetu u kome se radi o zahtevu da se odobri da se izjavi žalba, što je preduslov za postupak pred višim sudom, kao i za moguće donošenje presude, član 6. stav 1. ne može da se tumači u tom smislu da nalaže da se iscrpno obrazloži odluka kojom se odbacuje zahtev za izjavljivanje žalbe (vidi predmete ESLJP-a *Kukkonen protiv Finske* (br. 2), br. 47628/06, presuda od 13 aprila 2009, stav 24; *Bufferne protiv Francuske*, br. 54367/00, odluka od 26 februara 2002).
74. Osim toga, kada odbije žalbu, apelacioni sud može, u načelu, jednostavno da prihvati obrazloženje odluke koje je naveo niži sud (vidi predmet ESLJP-a, *García Ruiz protiv Španije*, citiran gore stav 26; nasuprot tome vidi, *Tatishvili protiv Rusije*, br. 1509/02, presuda od 9 jula 2007, stav 62). Međutim, pojam pravičnog postupka podrazumeva da se domaći sud koji je za svoje odluke naveo šturo obrazloženje, bilo tako što je ponovio obrazloženja koja je prethodno dao niži sud ili na neki drugi način, u stvari bavio bitnim pitanjima u okviru svoje nadležnosti, što znači da nije jednostavno i bez dodatnog truda prihvatio zaključke koje je doneo niži sud (vidi predmet ESLJP-a *Helle protiv Finske*, br. (157/1996/776/977), presuda od 19 decembra 1997, stav 60). Taj zahtev je utoliko važniji ukoliko stranka u sporu nije imala mogućnost da svoju argumentaciju iznese usmeno u postupku pred domaćim sudom.
75. Međutim, apelacioni sudovi (u drugom stepenu) koji imaju nadležnost da odbace neosnovane žalbe i da rešavaju činjenična i pravna pitanja u parničnom postupku, dužni su da obrazlože zbog čega su odbili da odlučuju o žalbi (vidi predmet ESLJP-a *Hansen protiv Norveške*, br. 15319/09 presuda od 2 januara 2015, stavovi 77–83).
76. Osim toga, ESLJP nije utvrdio da je povređeno pravo u predmetu u kome nije dato konkretno izjašnjenje o tvrdnji koja se odnosila na jedan nebitan aspekt predmeta, to jest na nedostatak potpisa i pečata, što je greška više formalne nego materijalne prirode i ta greška je odmah ispravljena (vidi predmet ESLJP-a *Mugoša protiv Crne Gore*, br. 76522/12, presuda od 21 septembra 2016, stav 63).

Primena opštih načela na okolnosti konkretnog slučaja

77. Sud ponovo naglašava da nije njegov zadatak da zamenjuje redovne sudove koji su u najboljoj poziciji da ocene dokaze kojima raspolažu, utvrde činjenice i tumače domaće pravo (vidi, na primer, predmet ESLJP-a *Khamidov protiv Rusije*, br. 72118/01, presuda od 15. novembra 2007. godine, stav 170). Sud naglašava da je on kada je u pitanju utvrđivanje činjenica i tumačenje zakona "osetljiv" na supsidijarnu prirodu svoje uloge i da mora biti oprezan u preuzimanju uloge prvostepenog suda, osim kada je to usled okolnosti slučaja postalo neizbežno (vidi, na primer, predmet ESLJP-a *Bărbulescu protiv Rumunije*, br. 61496/08, presuda iz 2017. godine, stav 129).
78. Potreba da Sud preuzme ovu ulogu u konkretnom slučaju pojačana je takođe i načelom da se član 31. Ustava i član 6 (1) EKLJP, kao i Ustav i EKLJP u celini, moraju tumačiti na način da garantuju prava koja su praktična i delotvorna, a ne teorijska ili iluzorna (vidi, između ostalog, predmet ESLJP-a *Vistiņš i Perepjolkins protiv Letonije*, br. 71243/01, presuda od 25. oktobra 2012. godine, stav 114).

79. Sud naglašava da je u svojoj sudskoj praksi u više navrata utvrdio da su činjenična pitanja i pitanja tumačenja i primene zakona u domenu redovnih sudova i drugih javnih organa, u smislu člana 113.7 Ustava i kao takva su pitanja zakonitosti, osim i onoj meri u kojoj takva pitanja dovode do povreda osnovnih ljudskih prava i sloboda ili stvaraju neustavno stanje (vidi, između ostalog, Ustavni sud, slučaj br. [KI33/16](#), podnositeljka *Minire Zeka*, presuda od 4. avgusta 2018. godine, stav 91). Bez obzira na obim slobodne procene redovnih sudova, konačna odluka o poštovanju kriterijuma Ustava i EKLJP počiva na Ustavnom sudu (vidi odredbe članova 4. stav 6. [Oblik vladanja i podela vlasti] i 112. stav 1. [Osnovna načela] Ustava; i takođe, vidi, *mutatis mutandis*, predmet ESLJP-a [Konstantin Markin protiv Rusije](#), br. 30078/06, presuda od 22. marta 2012. godine, stav 126).
80. Sud primećuje da na osnovu konsolidovane sudske prakse ESLJP-a, ne može biti opravdanja za restriktivno tumačenje člana 6 (1) EKLJP (vidi predmet ESLJP-a, *Moreira de Azevedo protiv Portugalije*, br. 11296/84, presuda od 23. oktobra 1990. godine, stav 66). Kriterijumi pravičnog i nepristrasnog suđenja odnose se na celinu postupaka (vidi predmet ESLJP-a, [Stran Greek Refineries i Stratis Andreadis protiv Grčke](#), br. 13427/87, presuda od 9. decembra 1994. godine, stav 49). Na taj način, postupci se ispituju kao celina kako bi se utvrdilo da li su sprovedeni u skladu sa kriterijumima pravičnog i nepristrasnog suđenja (vidi predmet ESLJP-a, [De Tommaso protiv Italije](#), br. 43395/09, presuda od 23. februara 2017. godine, stav 172). Izostanak pravičnog i nepristrasnog suđenja može biti rezultat brojnih faktora različitog značaja (vidi predmet ESLJP-a, [Carmel Saliba protiv Malte](#), br. 24221/13, presuda od 29. novembra 2016. godine, stav 79, u vezi sa kriterijumom navođenja obrazloženja).

Aspekt Res judicata nezakonitog otpuštanja s posla i vraćanje podnosioca zahteva na radno mesto

81. Kao prethodno pitanje u ovom slučaju, Sud ocenjuje da su poništenje i proglašenje nezakonitim obaveštenja tužene Pro Credit Bank od 15. decembra 2010. godine o otpuštanju podnosioca zahteva s posla i vraćanje istog na prethodno radno mesto kod tužene Pro Credit Bank presuđene stvari *res judicata* potvrđene presudom [C. br. 2569/11] Opštinskog suda u Peći od 14. decembra 2012. godine i presudom [Ac. br. 1955/13] Apelacionog suda od 27. juna 2016. godine.
82. U okolnostima konkretnog slučaja, Suda će oceniti da li su redovni sudovi obrazložili u skladu sa standardima utvrđenim članom 31. Ustava u vezi sa članom 6 (1) EKLJP, centralne aspekte slučaja podnosioca zahteva koji se odnose na: (i) period od 15. decembra 2010. godine (dana kada je podnosilac zahteva otpušten s posla) do 31. avgusta 2012. godine u pogledu ostvarivanja neisplaćenih ličnih dohodaka i drugih sporednih potraživanja iz radnog odnosa; (ii) period od 1. septembra 2012. do 30. septembra 2016. godine, tokom kojeg je podnosilac zahteva ostvarivao lične dohotke u regionalnoj kompaniji "Ambienti" a.d., dok se nije vratio na svoje prethodno radno mesto kod tužene Pro Credit Bank.

Sporni period od 15. decembra 2010. do 31. avgusta 2012. godine

83. Što se tiče perioda od 15. decembra 2010. do 31. avgusta 2012. godine, Sud primećuje da je Opštinski sud u Peći (presudom C. br. 2569/11) dosudio podnosiocu zahteva neostvarene lične dohotke zajedno sa drugim sporednim potraživanjima iz radnog odnosa. Međutim, u daljim fazama sprovedenim na svim višim sudskim instancama, period od 15. decembra 2010. do 31. avgusta 2012. godine se uopšte nije razmatrao.
84. S tim u vezi, Sud ocenjuje da je potpuno mimoilaženje od strane redovnih sudova perioda od 15. decembra 2010. do 31. avgusta 2012. godine u pogledu neostvarenih ličnih

dohodaka i drugih sporednih potraživanja iz radnog odnosa, važan aspekt zahteva podnosioca zahteva. Pravo na obrazloženu odluku zahteva da se centralna pitanja predmeta ozbiljno razmotre od strane redovnih sudova, a ne da se uopšte ne ispituju, kao što se desilo u konkretnom slučaju. Tim pre što je podnosilac zahteva kontinuirano pred svim sudskim instancama, između ostalog, tražio i ocenu perioda od 15. decembra 2010. do 31. avgusta 2012. godine.

85. Shodno tome, Sud ocenjuje da je potpuno mimoilaženje od strane redovnih sudova perioda od 15. decembra 2010. do 31. avgusta 2012. godine, u pogledu neostvarenih ličnih dohodaka i drugih sporednih potraživanja iz radnog odnosa podnosioca zahteva, u suprotnosti sa procesnim garancijama iz stava 1 člana 31. Ustava u vezi sa stavom 1 članom 6 EKLJP.

Sporni period od 31. avgusta 2012. do 30. septembra 2016. godine

86. Sud ponavlja da je period od 31. avgusta 2012. do 30. septembra 2016. godine, vezan za zaposlenje podnosioca zahteva u regionalnoj kompaniji "Ambienti" a.d. i primanjima koja je tu ostvarivao. Sud primećuje da se podnosilac zahteva-efektivno-vratio na ranije radno mesto kreditnog službenika kod tužene Pro Credit Bank dana 3. oktobra 2016. godine.
87. Shodno tome, Sud smatra da period od 31. avgusta 2012. do 30. septembra 2016. godine, predstavlja centralni aspekt zahteva podnosioca zahteva koji su redovni sudovi morali ozbiljno da razmotre jer je povezan sa pravilnim obračunom ličnih dohodaka i drugih sporednih potraživanja podnosioca zahteva budući da je bio angažovan u regionalnoj kompaniji "Ambienti" a.d., s jedne strane i neostvarivanjem ličnih dohodaka i drugih sporednih potraživanja dok se podnosilac zahteva nije efektivno vratio na prethodno radno mesto kod tužene Pro Credit Bank dana 3. oktobra 2016. godine.
88. Sud primećuje da je Osnovni sud (presudom C. br. 1507/16 od 22.10.2018. godine) u vezi sa zaposlenjem podnosioca zahteva u regionalnoj kompaniji "Ambienti" a.d., tokom spornog perioda, naveo sledeće: *"Prilikom odlučivanja o tužbenom zahtevu, sud je uzeo kao osnov i prihode koje je tužilac ostvarivao ranije u javnim institucijama, konkretno u regionalnoj kompaniji za upravljanje otpadom "Ambienti" a.d., pri čemu su prihodi ostvareni od ove kompanije za sporni period oduzeti u prihodima na ime zarada za tužioca"*.
89. Sud kao prvo ocenjuje da je legitimno i pravno održivo da se neostvarene zarade podnosioca zahteva tokom spornog perioda (od 31. avgusta 2012. do 30. septembra 2016. godine) upoređuju i umanjuju u srazmeri sa zaradama koje je podnosilac zahteva ostvario tokom zaposlenja u regionalnoj kompaniji "Ambienti" a.d. Za Sud, ovo pitanje samo po sebi nije sporno i ne pokreće pitanja osnovnih ljudskih prava i sloboda. Međutim, isto tako, za Sud je neprihvatljiv način na koji su se redovni sudovi bavili ovim pitanjem, koje, zbog načina njegovog obrazloženja ili bolje reći neobrazloženja - zapravo i uistinu-pokreće pitanja individualnih prava i osnovnih sloboda.
90. Sa svega napred navedenog, Sud ocenjuje da redovni sudovi nisu pokazali: (i) koliko je iznosila zarada koju je podnosilac zahteva ostvarivao u regionalnoj kompaniji "Ambienti" a.d.; (ii) kolika je bila tačna razlika zarada koje je podnosilac zahteva ostvarivao tokom spornog perioda kod regionalne kompanije "Ambienti" a.d. u poređenju sa neostvarenim ličnim dohocima kod tužene Pro Credit Bank; (iii) koliko je tačno umanjenje tokom spornog perioda odnosno tokom angažovanja podnosioca

zahteva u regionalnoj kompaniji "Ambienti" a.d. u odnosu na neostvarene prihode kod tužene Pro Credit Bank.

91. Sud ocenjuje da objašnjenje koje su dali redovni sudovi pokazuje očigledan nedostatak tačnog i razumljivog umanjnja neostvarenih ličnih dohodaka podnosioca zahteva kod tužene Pro Credit Bank u poređenju sa njegovim ostvarenim zaradama kod regionalne kompanije "Ambienti" a.d. vezano za sporni period od 31. avgusta 2012. do 30. septembra 2016. godine.
92. Shodno tome, Sud ocenjuje da je nedovoljno obrazloženje koje su dali redovni sudovi u vezi sa umanjnjem iznosa neostvarenih zarada podnosioca zahteva tokom spornog perioda (od 31. avgusta 2012. do 30. septembra 2016. godine) u suprotnosti sa pravom na obrazloženu odluku koja je zagantovano stavom 1 članom 31. Ustava u vezi sa stavom 1 članom 6 EKLJP.
93. Povodom navoda o nepristrasnom sudu obrazovanom na osnovu zakona, suđenju u razumnom roku i pravilnom sprovođenju pravde, kao i članovima 32. i 54. Ustava, Sud ocenjuje da ovi navodi ne otvaraju nova pitanja koja nisu ranije razmotrena i da su isti iscrpljeni utvrđenjem povrede prava na obrazloženu odluku, zagantovanog članom 31. Ustava u vezi sa članom 6 (1) EKLJP (vidi slučaj Suda [KI193/18](#), podnosilac *Agron Vula*, presuda od 22. aprila 2020. godine, stav 145 i tu navedene reference).

Zaključak za celokupni Sporni period od 15. decembra 2010. do 30. Septembra 2016. godine

94. Sud ocenjuje da objašnjenje koje su dali redovni sudovi pokazuje očigledan nedostatak tačnog i razumljivog objašnjenja koliki je iznos neostvarenih ličnih dohodaka podnosioca zahteva kod tužene Pro Credit Bank za ukupni sporni period od 15 decembra 2010 godine kada je na nezakonit način podnosiocu zahteva raskinut radni odnos sve do 30. septembra 2016. kada je podnosilac zahteva vraćen odlukom suda na radno mesto kod tužene Pro Credit Bank. Takođe redovni sudovi nisu obrazložili koliki su iznosi umanjnja odnosno ostvare zarade podnosioca zahteva kod regionalne kompanije "Ambienti" a.d.
95. Zbog svega navedenog Sud zaključuje da redovni sudovi niti jednom rečju nisu objasnili zašto podnosilac zahteva nema prva na neostvarene ličnih dohodak kod tužene Pro Credit Bank za sporni period od 15 decembra 2010 godine pa sve do od 31. avgusta 2012 godine. Kao i zašto podnosilac zahteva stiče pravo na naknadu neisplaćenih ličnih dohodaka od 31. avgusta 2012 pa sve do 30. Septembra 2016. godine, iako je nesporno utvrđeno da je podnosiocu nezakonito prestao radni odnos 15 decembra 2010 godine što je i postalo presuđena stvar *res judicata* potvrđene presudom [C. br. 2569/11] Opštinskog suda u Peći od 14. decembra 2012. godine i presudom [Ac. br. 1955/13] Apelacionog suda od 27. juna 2016. godine.

Povodom ostalih navoda podnosioca zahteva

96. Povodom ostalih navoda podnosioca zahteva o sporednim zahtevima iz radnog odnosa koji se odnose na dvostrukom iznosu naknade neostvarenih ličnih dohodaka, odbitak penzionog fonda, porez na lični dohodak, diskriminaciju u visini plate u odnosu na druge kolege, Sud primećuje da je Apelacioni sud (presudom Ac. br. 504/19 od 13.10.2021. godine) obrazložio: **(i)** da Apelacioni sud naglašava da je prvostepeni sud pogrešno primenio odredbe člana 80.1.1 i 1.2. Zakona o radu jer se ove odredbe ne mogu primenjivati kumulativno, već alternativno i u zavisnosti od okolnosti primenjuje samo jedan od stavova člana 80. Zakona o radu; **(ii)** to stoga što je prema Apelacionom sudu, prvostepeni sud trebalo ili da naloži dvostruku nadoknadu zarada koja mu pripada za vreme dok je bio udaljen sa posla ili da naloži vraćanje podnosioca zahteva na posao i

nadoknadu svih zarada i izgubljenih primanja za vreme nezakonitog udaljenja sa posla; **(iii)** da je logično i pravno podnosilac zahteva oštećen samo za one zarade koje bi isti mogao da ostvari da mu radni odnos nije bio raskinut, i, da su **(iv)** redovni sudovi uopšteno, u slučaju podnosioca zahteva, razmatrali sporedne zahteve iz radnog odnosa koji se odnose na odbitak penzionog fonda, porez na lični dohodak, diskriminaciju u visini plate u odnosu na druge kolege..

97. Povodom navoda podnosioca zahteva za diskriminaciju u visini plate u odnosu na druge kolege, Sud primećuje da je Vrhovni sud (presudom Rev. br. 103/2022 od 30.03.2022. godine) obrazložio: **(i)** da Vrhovni sud naglašava da je diskriminacija svako razlikovanje, isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti po bilo kom osnovu navedenom u članu 1. Zakona o zaštiti od diskriminacije, a koji se odnose na osobine lica koje tvrdi da je došlo do diskriminacije; **(ii)** dok je u konkretnom slučaju, osporenim presudama nižestepenih sudova proglašena nezakonitom odluka o prestanku radnog odnosa i obavezana tužena da vrati podnosioca zahteva na posao.
98. Sa svega napred navedenog, Sud ocenjuje da su navodi podnosioca zahteva o sporednim zahtevima iz radnog odnosa koji se odnose na dvostrukoj naknadi, diskriminaciji, odbitak penzionog fonda i porez na lični dohodak očigledno neosnovani na ustavnim osnovama i da se moraju proglasiti neprihvatljivim u skladu sa članom 113 (7) Ustava, članovima 47. i 48. Zakona i pravilom 39 (2) Poslovnika (vidi, *mutatis mutandis*, predmet ESLJP-a, [Toziczka protiv Poljske](#), br. 29995/08, presuda od 24. jula 2012. godine, stavovi 48-49).
99. Sud takođe smatra da navod za povredu člana 54. Ustava i člana 13. EKLJP-a ne može biti predmet ocene ustavnosti, jer ne pokreće nijedno novo pitanje koje nije razmatrano u okviru člana 31. Ustava u vezi sa članom 6(1) EKLJP-a (vidi *mutatis mutandis* slučajeve Suda KI65/15, podnosilac Tatjana Davila, Ljubiša Marić, Zorica Kršenković, Zlatoj Jevtić, presuda od 14. septembra 2016. godine, i KI193/18, podnosilac Agron Vula, presuda od 22. aprila 2020. godine).

Zaključak

100. Sud zaključuje da je u konkretnom slučaju utvrdio povredu prava na obrazloženu odluku kao jednu od komponenti opšteg prava na pravično i nepristrasno suđenje koje garantuje procesnu pravičnost sadržanu u stavom 1 članu 31. Ustava i stavom 1 članu 6 EKLJP.
101. Sud ponovo naglašava da pravo na obrazloženu odluku zahteva da se na bitne navode koje je podnosilac zahteva izneo pred redovnim sudovima mora odgovoriti na propisan način, posebno ako se tiču odlučnih tvrdnji koje se u konkretnom slučaju odnose na (i) sporni period od 15. decembra 2010. do 31. avgusta 2012. godine u pogledu neostvarenih ličnih dohodaka i drugih sporednih potraživanja iz radnog odnosa podnosioca zahteva, kao i (ii) sporni period od 31. avgusta 2012. do 30. septembra 2016. godine u pogledu pravilnog obračuna umanjenja ličnih dohodaka i drugih sporednih potraživanja podnosioca zahteva za vreme dok je bio angažovan u regionalnoj kompaniji "Ambienti" a.d.
102. Sa svega napred navedenog, Sud nameće obavezu redovnim sudovima da u ponovnom suđenju u ovom predmetu, tačno i nedvosmisleno utvrde i dosude: (i) iznos naknade neostvarenih ličnih dohodaka podnosioca zahteva za sporni period od 15. decembra 2010. do 31. avgusta 2012. godine; (ii) iznos naknade neostvarenih ličnih dohodaka podnosioca zahteva za sporni period od 31. avgusta 2012. do 30. septembra 2016. godine, u skladu sa načelom delotvornosti osnovnih ljudskih prava i sloboda, zagantovanih stavom 1 članom 31. Ustava u vezi sa stavom 1 članom 6 EKLJP.

103. Sud takođe ponovo naglašava da su pitanje poništenja i proglašenja nezakonitim obaveštenja tužene Pro Credit Bank od 15. decembra 2010. godine o otpuštanju podnosioca zahteva s posla i njegovo vraćanje na prethodno radno mesto kod tužene Pro Credit Bank presuđene stvari, *res judicata*, potvrđene presudom [C. br. 2569/11] Opštinskog suda u Peći od 14. decembra 2012. godine i presudom [Ac. br. 1955/13] Apelacionog suda od 27. juna 2016. godine. Shodno tome, Sud ocenjuje da ova pitanja ne mogu biti predmet ponovnog razmatranja od strane redovnih sudova prilikom ponovljenog suđenja naloženog ovom presudom.

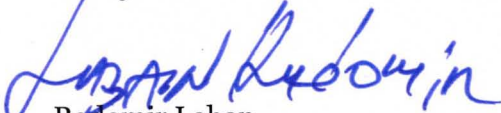
IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članovima 113 (1) i (7) i 116 (1) Ustava, članovima 20. i 47. Zakona i pravilom 59 (1) Poslovnika o radu, na sednici održanoj 7. juna 2023. godine, jednoglasno:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev prihvatljivim;
- II. DA UTVRDI da je došlo do povrede stava 1. člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava i stava 1. člana 6. [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima;
- III. DA UTVRDI da je presuda [Ac. br. 1955/13] Apelacionog suda od 27. januara 2016. godine, u pogledu poništenja obaveštenja od 15. decembra 2010. godine o prestanku radnog odnosa u vezi sa vraćanjem na prethodno radno mesto, *res judicata*;
- IV. DA PROGLASI ništavim presudu [Rev. br. 103/2022] Vrhovnog suda od 30. marta 2022. godine, presudu [Ac. br. 504/19] Apelacionog suda od 13. oktobra 2021. godine i presudu [C. br. 1507/16] Osnovnog suda u Prištini od 22. oktobra 2018. godine;
- V. DA VRATI predmet Osnovnom sudu u Prištini na ponovno razmatranje u skladu sa presudom ovog Suda;
- VI. DA NALOŽI Osnovnom sudu u Prištini da u skladu sa pravilom 66 (5) Poslovnika o radu, do 18. decembra 2023. godine, obavesti Sud o merama koje su preduzete radi izvršenja ove presude Suda;
- VII. DA DOSTAVI ovu presudu stranama;
- VIII. DA UTVRDI da presuda stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu, u skladu sa stavom 5. člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Radomir Laban

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani